

Globalni kodeks ponašanja za dobavljače kompanije PepsiCo, Inc.

Na snazi od juna 2018.

Revidirano augusta 2025.

Svrha i obim primjene

Mi u kompaniji PepsiCo vjerujemo da odgovorno i etičko djelovanje nije samo ispravna stvar, već i ispravan način za naše poslovanje. Ovo uvjerenje je utkano u sve što radimo i ono je temelj naše vizije: Biti globalni lider u isporuci ukusne hrane i pića Pobjedom uz pep+ (PepsiCo Positive). Naš Globalni kodeks ponašanja ("**Kodeks ponašanja dobavljača**") obuhvata međunarodne standarde i u njemu su navedena očekivanja koja smo utvrdili za naše dobavljače u pogledu poslovnog integriteta, etike i antikorupcije, ljudskih prava i radnih praksi, zdravlja i zaštite na radu te upravljanja okolišem.

Od svih direktnih dobavljača, prodavača, izvođača radova, konsultanata, agenata i drugih dobavljača robe i usluga, kao treće strane koji posluju s nama ili u ime kompanije PepsiCo ("Dobavljači") se očekuje da poštuju Kodeks dobavljača i sve druge relevantne politike i standarde¹ kao uslov za poslovanje s kompanijom PepsiCo i njenim podružnicama. Od dobavljača se takođe očekuje da primjenjuju Kodeks dobavljača i relevantne politike u svom lancu nabavke. Pored navedenog, od dobavljača, koji pružaju usluge na lokacijama kompanije PepsiCo ili upotrebom njene opreme ili imovine, se očekuje da se pridržavaju svih zahtjeva kompanije PepsiCo povezanih sa ponašanjem i pravilnom upotrebom opreme i imovine.

Principi poslovnog ponašanja

Kompanija PepsiCo očekuje da njeni dobavljači obavljaju posao odgovorno, s integritetom, iskrenošću i transparentnošću te da se pridržavaju sljedećih principa:

1. **Održavanje svjesnosti i poštovanje svih važećih zakona i propisa zemalja u kojima posluju.**
2. **Održavanje povjerljivosti u pogledu svih informacija kompanije PepsiCo te njenih informacija njenih partnera.**

Dobavljači kompanije PepsiCo moraju da poduzmu sve razumne i neophodne mjere predostrožnosti da bi zaštitili njene i informacije njenih partnera kojima imaju pristup, uključujući ali neotkrivajući informacije nikom unutar ili izvan kompanije PepsiCo, osim ako je otkrivanje uredno odobreno u vezi sa jasno definisanom poslovnom potrebom (npr. podijeljene samo na osnovu da ih treba znati) i prema pismenom ugovoru o povjerljivosti.

3. **Poštenog natjecanja za poslovanje s kompanijom PepsiCo i obavljanja svih takvih poslova u njeno ime na zakonit način.**

Kompanija PepsiCo je posvećena obavljanju posla za zakonit i etički način te strogo zabranjuje koruptivne dogovore s klijentima i dobavljačima, državnim službenicima ili drugim trećim stranama. Stoga, PepsiCo zabranjuje svojim dobavljačima da se uključuju u bilo koji oblik podmićivanja u javnom ili komercijalnom sektoru. Ni pod kojim okolnostima ne može dobavljač koji djeluje u ime kompanije PepsiCo da obeća ili obezbijedi bilo šta vrijedno direktno ili indirektno državnom službeniku ili bilo kojoj osobi ili subjektu u privatnom ili komercijalnom sektoru, ako je namjena plaćanja navođenje primaoca da zloupotrijebi svoju ili njenu poziciju za dobijanje ili zadržavanje nepoštenih poslovnih prednosti ili lične koristi. U skladu s ovim principima, dobavljači koji djeluju u ime kompanije PepsiCo moraju da se pridržavaju Zakona SAD-a o zabrani

¹ Primjenjivi standardi i politike uključuju ali nisu ograničeni na Međunarodni zakon o ljudskim pravima, Deklaraciju Međunarodne organizacije rada o osnovnim principima i pravima na rad, [Globalnu politiku usklađenosti s borbom protiv korupcije kompanije PepsiCo](#), i [Globalnu politiku o održivom palminom ulju kompanije PepsiCo](#). Kopije ovih dokumenata i drugih relevantnih politika kompanije PepsiCo mogu se pronaći na www.pepsico.com.

koruptivnih radnji, svih važećih lokalnih zakona o zabrani korupcije i antitrusta, te se od njih očekuju da se pridržavaju [Globalne politike o borbi protiv podmićivanja kompanije PepsiCo \("ABAC politika"\)](#).

4. Pružanja radnog mjesta bez diskriminacije, uznemiravanja ili bilo kojeg drugog oblika zlostavljanja.

Dobavljači kompanije PepsiCo trebaju da stvore radno okruženje u kojem se zaposlenici i poslovni partneri osjećaju vrednovanim i poštovanim zbog njihovog doprinosa. Uznemiravanje obuhvata nepoželjno verbalno, vizuelno, fizičko ili drugo ponašanje bilo koje vrste koje stvara zastrašujuće, uvredljivo ili neprijateljsko radno okruženje. Odluke o zaposlenju se trebaju temeljiti na kvalifikacijama, vještinama, performansima i iskustvu.

5. Poštenog tretiranja zaposlenika, uključujući u pogledu plata, radnih sati i pogodnosti.

Dobavljači kompanije PepsiCo moraju se pridržavati svih zakonskih i regulatornih zahtjeva u pogledu plate, radnih sati i pogodnosti. Dobavljači moraju da isplaćuju platu koja ispunjava ili prevazilazi zakonski minimum i trebaju nastojati da isplaćuju platu koja je dovoljna da se priušti pristojan životni standard. Sve plate trebaju da budu isplaćene na vrijeme i u cijelosti, a odbici od plate kao disciplinska mjera su zabranjeni. Takođe dobavljači moraju nastojati da ispune međunarodne standarde o radnom vremenu i periodima odmora, uključujući: (i) radne sedmice sa ne više od 48 redovnih radnih sati i 12 sati dobrovoljnog prekovremenog rada, (ii) nadoknadu za prekovremene sate po premijum cijeni i (iii) davanje jednog dana odmora radnicima svakih 7 dana osim u hitnim slučajevima ili neobičnim situacijama. Kada dobavljačeve prakse ne ispunjavaju takve međunarodne standarde, dobavljač treba da identifikuje glavne uzroke i radi na poboljšanju svojih praksi.

6. Zabrane svih oblika prisilnog ili obaveznog rada.

PepsiCo zabranjuje upotrebu svih oblika prisilnog rada, uključujući prisilni zatvorski rad, rad za otplatu duga, dužničko ropstvo, rad tokom služenja vojnog roka, rad robova i bilo koji oblik trgovine ljudima. Dobavljači kompanije PepsiCo će se pridržavati ovih standarda i poštovati osnovna ljudska prava uključujući slobodu kretanja radnika. Odluke o zapošljavanju se moraju temeljiti na slobodnom izboru i ne smije biti prisilnog ili zatvorskog rada niti korištenja fizičkog kažnjavanja ili prijetnji nasiljem ili drugih oblika fizičkog, seksualnog, psihološkog ili verbalnog zlostavljanja kao načina disciplinovanja ili kontrole. Dokumentacija o zaposlenju (npr. ponuda za posao itd.) mora jasno navoditi uslove zaposlenja i biti na jeziku koji radnik razumije, uz usmeno objašnjenje kada je to potrebno. Dobavljači ne smiju ograničiti kretanje radnika zadržavanjem identifikacionih dokumenata čuvanjem depozita ili drugim mjerama čiji je cilj spriječiti radnika da raskine svoj radni odnos. U skladu s principom „poslodavac plaća“, radnici ne bi trebali biti obavezni plaćati naknade za zapošljavanje ili druge slične naknade kako bi dobili ili zadržali zaposlenje. Troškove zapošljavanja treba da snosi poslodavac. Od dobavljača i svih agencija za zapošljavanje trećih strana se očekuje da se pridržavaju ovih principa i da uspostave razuman plan sanacije za nadoknadu naknada kada se identifikuju.

7. Zabrane korištenja dječjeg rada.

Kompanija PepsiCo zabranjuje zapošljavanje osoba mlađih od petnaest (15) godina, lokalne zakonske minimalne radne dobi ili obavezne starosne dobi za školovanje, ovisno o tome šta je više. Dobavljači kompanije PepsiCo će poštovati ove standarde, sve važeće zakone i propise i sve relevantne standarde Međunarodne organizacije rada (ILO). U skladu sa ILO smjernicama, ni u kom slučaju dobavljač ne smije dozvoliti mlađim radnicima da obavljaju posao koji je potencijalno opasan po njihovo zdravlje ili zaštitu. Dobavljači trebaju da provjere za sve radnike dob i ispunjavanje uslova za zapošljavanje u vrijeme zapošljavanja te da uspostave sisteme kako bi odgovorno popravili bilo koja potencijalna kršenja politike. Dobavljači kompanije PepsiCo koji se nalaze u Sjedinjenim Državama će koristiti Program državne bezbjednosti E-Verify za provjeru ispunjavanja uslova za zapošljavanje i naložiti upotrebu E-Verify programa svim agencijama za rad, podizvođačima rada i dobavljačima koji se nalaze u Sjedinjenim Državama.

8. Priznavanja prava zaposlenika na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja.

Dosljedno prema važećem zakonu, kompanija PepsiCo će poštovati prava zaposlenika na pridruživanje udruženjima i radničkim organizacijama. Zastrašivanje, uznemiravanje, odmazda ili nasilje nad članovima sindikata, sindikalnim predstavnicima i zaposlenicima koji žele da ostvare ova prava na pridruživanje ili nepridruživanje takvim organizacijama su zabranjeni. U slučajevima da je pravo na slobodu udruživanja ograničeno lokalnim zakonom, dobavljači će nastojati podržati alternativne načine za angažman, a da pritom i dalje postupaju u skladu sa lokalnim zakonom.

9. Obezbjedivanje sigurnih i zdravih uslova za rad.

Dobavljači kompanije PepsiCo će proaktivno upravljati rizicima po zdravlje i zaštitu na radu radi obezbjeđenja radnog okruženja u kojem se sprječavaju povrede na radu i bolesti. Dobavljači moraju da implementiraju sisteme i kontrole kojima se identifikuju opasnosti, procjenjuju i kontrolišu rizici povezani s njihovom specifičnom industrijom te obezbijediti obuku da bi proaktivno riješili rizike po zdravlje i zaštitu na radu i fokusirati se na poboljšanje svoje performanse u pogledu zdravlja i zaštite na radu. Pored toga, dobavljači će obezbijediti pristup bezbjednoj pitkoj vodi, sanitarnim i higijenskim uslovima, uključujući adekvatne toalete i sadržaje za pranje ruku; protivpožarne izlaze i osnovnu protivpožarnu opremu, ličnu zaštitnu opremu (LZO) i komplete za pružanje prve pomoći; te pristup službama za reagovanje u hitnim situacijama uključujući ekološke, vatrogasne i zdravstvene službe.

10. Poštovanje svih važećih zakona i propisa o zaštiti okoliša i obavljanje poslovne aktivnosti tako da su ekološki uticaji minimizirani.

Dobavljači kompanije PepsiCo trebaju se pridržavati svih važećih zakona i nastojati dosljedno smanjivati utjecaj svojih poslovnih operacija na okolinu tokom vremena. Gdje god je to moguće, treba razmotriti mogućnosti očuvanja prirodnih resursa kroz poboljšanja efikasnosti korištenja vode i energije, smanjenje otpada, reciklažu materijala i poboljšanje kontrole zagađenja. PepsiCo podstiče svoje dobavljače da implementiraju planove za poboljšanje efikasnosti upotrebe vode s ciljem smanjenja otpada i eliminacije otpada i integrisanja očuvanja biorazličitosti u nabavku i operacije.

11. Vođenje tačnih finansijskih knjiga i poslovnih evidencija u skladu sa svim važećim zakonskim i regulatornim zahtjevima i prihvaćenim računovodstvenim praksama uključujući u pogledu svih faktura podnesenih kompaniji PepsiCo na plaćanje ili nadoknadu.

12. Isporuke proizvoda i usluga koji ispunjavaju važeće standarde kvaliteta i bezbjednosti hrane.

Kompanija PepsiCo se zalaže za proizvodnju visoko kvalitetnih i sigurnih proizvoda svih naših brendova. Od dobavljača uključenih u bilo koji aspekt razvoja, rukovanja, proizvodnje, pakovanja, transportovanja ili skladištenja naših proizvoda, od se očekuje da:

- poznaju i poštuju standarde kvalitete proizvoda, politike, specifikacije i procedure koje se primjenjuju na proizvode sa vaše lokacije;
- prate i poštuju dobre postupke proizvodnje i protokole za testiranje;
- poštuju sve važeće federalne, državne i lokalne zakone i propise za sigurnost hrane; i
- odmah prijave kompaniji PepsiCo probleme koji bi mogli negativno uticati na kvalitet ili javnu percepciju PepsiCo proizvoda.

13. Podršku pridržavanju Kodeksa dobavljača uspostavljanjem odgovarajućih procesa upravljanja i sarađujući pomoću razumnih procesa procjene koje zahtjeva kompanija PepsiCo.

Da bi poslovali sa kompanijom PepsiCo, dobavljači sklapaju ugovore i izvršavaju narudžbenice koje nalažu poštivanje Kodeksa dobavljača. Od dobavljača očekujemo da prihvate odgovarajuće politike, procedure i sisteme upravljanja radi podrške stalnoj usklađenosti sa standardima i očekivanjima navedenim u Kodeksu ponašanja dobavljača. Uz prethodnu najavu, kompanija PepsiCo može zahtijevati sprovođenje razumnih revizija, uključujući revizije ljudskih prava i druge ciljne procjene da bi provjerila dobavljačevo poštovanje Kodeksa ponašanja dobavljača. Kompanija PepsiCo takođe može da zahtijeva od dobavljača da završe obuke kako bi pokazali pridržavanje Kodeksa ponašanja dobavljača. Od dobavljača se očekuje da sami urade dubinsku analizu ljudskih prava, kako je definisano u [Vodećim principima o poslovanju i ljudskih pravima Ujedinjenih nacija](#). Pored navedenog, kako je dalje navedeno u ABAC politici, određeni dobavljači povremeno trebaju da završe proces dubinske analize treće strane.

14. Izbjegavanja potencijalnih sukoba interesa kad se radi sa zaposlenicima kompanije PepsiCo.

Zabranjuje se dobavljačima kompanije PepsiCo da obezbjeđuju ili nude poklone zaposlenicima kompanije PepsiCo koji bi mogli neprimjereno uticati na poslovne odluke kompanije ili steći nepoštenu prednost. Dobavljači će se pridržavati ograničenja kompanije PepsiCo u pogledu poslovnih poklona koja omogućavaju samo poklone manje vrijednosti (ispod 100\$ vrijednosti) i zabranjuju sve poklone (1) tokom pregovora o ugovorima ili procesa tendera i (2) zaposlenicima u nabavci. Dobavljači će izbjegavati sve druge aktivnosti koji bi mogle dovesti do sukoba interesa ili izgleda da bi mogle dovesti do sukoba interesa kad posluju sa zaposlenicima kompanije PepsiCo.

15. Obezbjedenje da svaka kupovina zemljišta (uključujući lizing i korištenje) ispunjavaju standarde Međunarodne finansijske korporacije (IFC), uključujući voljnu, prethodnu i informisanu saglasnost.

16. Uspostavljanje procesa upravljanja pritužbama i prijavljivanje sumnje na kršenje Kodeksa ponašanja za dobavljače.

Dobavljači trebaju da uspostave mehanizam upravljanja pritužbama radi eskalacije, upravljanja i rješavanja pritužbi koje iznesu radnici u svojim kompanijama i treće strane. Struktura mehanizma i funkcije trebaju da budu usklađene sa kriterijima efikasnosti navedenim u Vodećim principima o poslovanju i ljudskim pravima Ujedinjenih nacija. Dobavljači trebaju izričito da zabrane odmazdu protiv pojedinaca ili organizacija koje u dobroj namjeri iznesu probleme. Odmazda obuhvata ali nije ograničena na, bilo koju zakonsku mjeru, ekonomsku odmazdu, namjernu štetu po ugled, prijetnje, zastrašivanje i nasilje protiv bilo kojeg pojedinca ili organizacije koji je u dobroj namjeri iznio/iznijela problem.

Dobavljači i njihovi radnici takođe mogu da prijave sumnje na kršenje ovog Kodeksa na PepsiCo "Speak up" dežurne linije na broj 1-866-729-4888 u Sjedinjenim Državama ili namjenske telefonske linije u drugim zemljama širom svijeta. Spisak međunarodnih telefonskih brojeva dežurne linije je dostupan [ovdje](#). Dežurna linija "Speak Up" je dostupna u cijelom svijetu 24 sata, 7 dana u sedmici. Prijave se takođe mogu dostaviti elektronskim putem na "Speak Up" web-line adresu (pogledati [ovdje](#)). Sve takve prijave se tretiraju povjerljivim, bilo da su dostavljene preko našeg Speak Up telefona ili web-linije i možete ostati anonimni, kad to zakon dozvoljava.